

УДК 82.0: 821.161.2

**МОДЕЛЮВАННЯ ПРИВАТНОГО СВІТУ ПЕРСОНАЖА
В УРІЗЬКОМУ ТЕКСТІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК****С. А. Сіренко**

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
кафедра української літератури філологічного факультету;
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57; тел. +380 (342) 59-60-74*

У статті проаналізовано закономірності моделювання приватного світу персонажа в урізькому тексті Г. Пагутяк («Гірчичне зерно», «Пан у чорному костюмі з блискучими гудзиками», «Урізька готика», «Захід сонця в Урожі») крізь призму теорії фікційних світів, зокрема його структуру (підсвіти знань, обов'язків, бажань, намірів, фантазій, припущень, передбачень), перцепцію дійсності героєм та мотиваційну модель.

Ключові слова: *персонаж, приватний світ, когнітивна антропологія, теорія фікційних світів.*

Для сучасного літературознавства в процесі дослідження текстів актуальним постає синтез методологій. При цьому нові підходи застосовуються до різних структурних компонентів, з яких чи не центральне місце посідає система образів. Персонажеві як невід'ємній частині цієї системи присвячено чимало наукових праць. Герой констатує ідеї автора, на функціональному рівні втілює сюжет, являє собою суб'єкт дії – актант (зокрема, у рецепціях В. Проппа, Р. Барта, А.-Ж. Греймаса та ін.). Образ персонажа залежить від жанру, стилістики твору, інтенції автора щодо моделювання художнього світу. Підходячи до аналізу героя, варто пам'ятати про те, що автор у процесі його побудови використовує власний досвід, реалізує певні психотипи, переосмислює архетипні образи, застосовуючи при цьому домисел та вимисел. Результат такої діяльності – носій індивідуальних рис, особистість з унікальним внутрішнім світом, що, залежно від намірів автора, може відображати певний історичний тип, узагальнений літературний характер. Тому літературознавець повинен охопити різні аспекти аналізу героя в структурі художнього світу, щоб простежити психологічну складову особистості та функціональне навантаження в тексті.

Доречним вважаємо підхід до вивчення персонажа з когнітивно-антропологічного боку [1, с. 15], застосовуючи здобутки сучасних літературознавчих досліджень, зокрема теорії фікційності (виникла в 70-і рр. ХХ ст.), яка детермінує художній світ як автономну реальність, де формуються власні закони її функціонування. Така дійсність сприймається читачем у ролі потенційно можливої, відповідно до цього й персонаж

мислиться як реальний (чи ймовірний), тому реципієнт йому співпереживає, порівнюючи життя героя з власним досвідом. Беручи до уваги рецептивну теорію тексту, зазначимо, що читачеві належить функція конструювання, відтворення тексту, отже, й персонажа: завдяки реципієнту герой існує.

У текстах, де насамперед розгортається внутрішній світ персонажа, є актуальним аналіз цього приватного світу (термін М.-Л. Раян). Мета нашої розвідки – дослідити закономірності моделювання приватного світу героя в уривку тексту Г. Пагутяк (оскільки пояснення цього поняття було подано в інших розвідках [6], в цій статті його трактування ми опустимо), застосовуючи новітні літературознавчі підходи, що дозволяють різнобічно вивчити окреслене питання. Це дасть змогу широко проаналізувати систему персонажів та по-новому осмислити прозу письменниці.

Когнітивна теорія особистості розглядає психіку людини як складний конструкт, що постійно здійснює когнітивні операції – мислить, аналізує, сприймає власний досвід, прогнозує наступні події. Поведінку індивіда формують думки, тож неправильні дії – наслідок ірраціональних суджень. У теорії поля К. Левіна ключовим поняття є життєвий простір, який конструюють реальні, нереальні, актуальні, минулі, майбутні події і є визначальними для людини в певний момент існування [7, с. 38-44]. Індивід будує набір ключових для себе підсвітів, осмислюючи пережите, створює власну картину дійсності.

На мотивацію (“сукупність психологічних процесів, які спрямовують поведінку людини” [7, с. 106]) впливають різні фактори: реалії дійсності, індивідуальні риси характеру, ментальна діяльність (думки, емоції тощо). Мотиваційну сферу особистості формують потреби, адже діяльність людини спрямована на задоволення, реалізацію бажань, потреб – фізичних, ментальних, які лежать в основі дій індивіда [7, с. 107].

Оскільки персонаж не відділений від текстового реального світу, на нього можуть впливати сили навколишнього середовища (сили природи, за Л. Долежелом [8]), випадкові події, фатум, здійснюючи позитивний чи негативний вплив на ментальне життя, фізичні дії героя. Дослідник, переосмисливши концепції когнітивної та мотиваційної психології, теорії дії, поділив останні на раціональні, ірраціональні (імпульсивні, акратичні), божевільні. Зазначимо, що, окрім того, персонажі більшою чи меншою мірою реалізують психічну активність через розумові операції, переживання, інтерпретування реалій тощо.

За М. Л. Раян [11], художній світ поділяється на текстуальну реальність та віртуальну (приватний світ кожного з персонажів), що проектує світи знань, обов’язків, бажань, намірів, фантазій. Подана класифікація корелює з модальностями Л. Долежела [8] – епістемною (знання, незнання, припущення), деонтичною (дозволеність, заборона, обов’язок), аксіологічною (оцінна лінія “добре, погано, байдуже”), алетичною

(включає поняття можливості / неможливості, необхідності) – та доповнюється світами припущень та передбачення (П. Стоквелл [12]).

Аналізуючи моделювання приватного світу персонажа, ми звертаємо увагу на перцепцію художнього світу героєм, взаємодію з іншими героями та силами природи; мотиваційну модель, структуру приватного світу.

У повісті «Гірчичне зерно» центральним персонажем є Михайло Басараб. Через цей образ у тексті реалізується мотив про вічне повернення. Із п'ятнадцяти років герой мандрує світами і на старість приїжджає в рідне село Уріж: “Земля переверталась, і разом з нею перевертався він. [...] подорож означає йти від хвилини до хвилини, від року до року, від народження до смерті, від однієї простої істини до другої” [3, с. 18]. “Доки не утвориться коло” [3, с. 20] життя, він мусить блукати, “волочитися, як пес” [3, с. 24] і жити в “цьому величезному, болісному й немудрому світі” [3, с. 20]. Він повертається в Уріж він утомленим, будучи дуже старим: “Кожний, хто бачив Михайла Басараба, коли той ішов з автобуса до своєї хати, думав, що це людина, котрій лишилося жити зовсім мало. Він так з усіма приязно вітався, ніби прощався навіть” [3, с. 11]. Як бачимо, герой передчуває близьку смерть (тут актуалізація підсвіту передбачень). З “худого”, “сірого”, “зболеного” обличчя розуміємо, що він багато пережив протягом життя та відчуває ворожість світу, особливого горя Михайло зазнав у будинку перестарілих, куди потрапив, втікаючи від старшого сина. Уріж для героя – “перлина”, яку все життя він носив із собою “у кулаці” [3, с. 32] і яка допомагала жити. Завдяки цьому Михайло Басараб “престарий”. Свій вік він пояснює так: “Ні, я не Агасфер. Мусить хтось пам'ятати про тебе [Леся Козловського. – С. С.], про маму-пророчицю, про того обдертого шляхтича, котрий записував наші пісні. Моя пам'ять помре зі мною” [3, с. 72-73]. З дитячих років він ріс особливим хлопчиком, наскрізь пройнятим Урожем і його віруваннями. Завдяки пану Зоріану, збирачеві фольклору, побачив світ з іншого боку: “Цілий світ ожив перед ним, заяснів пишними барвами” [3, с. 113]. Добре запам'ятавши “ради” фольклориста, Михайло проніс їх крізь усе своє життя.

Окрім образу Михайла Басараба, мотив про вічне повернення актуалізується через образ його сина Григорія, який є відображенням батька та продовжує його екзистенційні пошуки. Він, як і батько, багато років блукав світами. Уріж став останньою зупинкою перед його смертю. Маючи мертву душу (за власним означенням), не бачачи перспектив, він учиняє самогубство, яке спричинене, перш за все, зневірою не тільки в суспільство, а й у самого себе, відчуттям непотрібності, подруге, бажанням втечі від самого себе. “Я нічого не зробив, нічого. [...] я не любив нікого, врешті-решт, лише втікав, щоб не загрузнути в брехні і підлості. Єдине, чим я можу гордитися, це те, що я ніколи не робив зла слабшому за себе” [3, с. 45]. На нашу думку, суїцид спричинений

імпульсивними діями – герой керувався емоціями, його вів інстинкт смерті.

Завдяки включенню в канву тексту образу Леся Козловського, відбувається містична подорож Михайла Басараба в потойбіччя. Лесь Козловський (поет, помер у молодому віці від туберкульозу) був близьким другом героя: “Ніхто не любив і не розумів Леся Козловського так, як він” [3, с. 70], у його пам’яті залишився на все життя “символом приреченості” [4, с. 70]. Надмірно чутливий, у молоді роки почувався дуже старим, лише частково через хворобу. “Нині я зрозумів, що я дерево. З таким [...] білим стовбуром, який увесь тягнеться до сонця, до світла, і з таким чорним корінням, що спускається в темряву, живиться її соками. [...] Се мій природний стан, і я не хотів би позбутися рівноваги”, – так яскраво та метафорично характеризує себе персонаж.

Г. Пагутяк у повісті «Гірчичне зерно» та «Пан у чорному костюмі з блискучими гудзиками» вводить споріднених персонажів – вчителів Андрія та Івана Михайловича. Превалюючи для них постають підсвіти знань, вони намагаються розгадати загадку Урожа, побороти власну “чужість”.

Героям повісті «Пан у чорному костюмі з блискучими гудзиками» притаманні більшою мірою божевільні дії, що пов’язано з дією містичних сил та явищ, відсутність світла, особливим часом, коли “двері втворено”. Такі ж дії чинить головний персонаж – Пан у чорному, в його приватному світі актуалізована ідея визволення нареченої.

Повість «Захід сонця в Урожі» небагата на сюжетні перипетії та кількість персонажів, розкривається передусім їх приватний світ. Фокалізація поділена за гендерним принципом: нарація по черзі ведеться головними героями – Жінкою та Чоловіком. Окрім цієї групи персонажів, констеляція актантів (термін Л. Долежела) представлена другорядними – Моряком (спостерігається упродовж всієї повісті, слугує для розкриття конфлікту між стрижневими персонажами), епізодичними – дядько Богдан, сусідка Ольга, панна Емілія, її наречений, упир Степан, коханка чоловіка та інші, частина з яких діє виключно у вставних ретроспективних наративах.

У центр розповіді автор поміщує Жінку, Чоловіка та Моряка. Перед читачем розгортається історія типової драми, де сімейне життя руйнується через зраду. Проте реципієнт зацікавлюється не змістом, а формою та структурою приватних світів героїв, насамперед Жінки та Чоловіка, які активно розмірковують над подіями, вчинками, поетапно заглиблюються в суть проблеми, розкриваючи підсвіти своєї віртуальної реальності.

Показовим, на наш погляд, є те, що автор свідомо не називає персонажів (за винятком кількох), чим акцентує увагу реципієнта на їх функціональному навантаженні. До прикладу, коханка, колежанка, Моряк. Сюжет повісті типовий, така ситуація можлива для кожного, тому імена

для Жінки та Чоловіка неважливі, мають значення ролі та дії. Імена мають дядько Степан, сусідка Ольга, упир Степан (фіктивне, дане іншим персонажем), панна Емілія та персонажі з ретроспективної вставної історії, що слугує зв'язкою з іншими текстами Г. Пагутяк про Уріж та реальним світом, зближують текст з читачем.

Спочатку та впродовж розгортання наративу обох головних героїв переслідує екзистенційна безвихідь, зумовлена нещасливим подружнім життям, неможливістю вийти з рамок рутини, куди вони себе помістили. Таким чином, підсвіт обов'язків нівелюється. Жінка, яка розпочинає на рацію, пригнічена, її влаштовує незмінний спосіб існування, раптових змін вона навіть боїться. Попри відчуженість від зовнішнього світу (героїня спілкується тільки з сусідкою, Моряком, його дядьком, згодом один раз приїжджає до подруги), самотність, свідоме відокремлення себе від соціуму (прагнення до комунікації, за її словами, подолане), простежується спорідненість між нею та Урожем (у тексті виконує роль не лише об'єкта, але й суб'єкта, що активно впливає на художню дійсність): "...мене носить по світах з вісімнадцяти років, але все наворачтає до Урожа. Мої зими і дощі – тут" [4, с. 7]. Асоціативно героїня називає яйцем, "яке плаває, зараз в мирних потоках дощу, і живлюся тим, чим воно мене годує: тишею і снами" [4, с. 7]. Упродовж розгортання сюжету аж до втечі спостерігаємо, що Жінка скоротила свої потреби до мінімальних, що спричинило збайдужіння, відсутність прагнень. З прибуттям Моряка її індиферентність послабилася (спершу вона намагалася пригадати дитинство, потім її охопила цікавість до його дому й таємничої історії панни Емілії). В результаті цих факторів втеча від Чоловіка трактується як акратична дія, остання спроба змінити своє існування, створити сімейну ідилію. Проте героїня наскільки зв'язана зі своїм чоловіком, що такий вчинок не приніс їй очікуваного результату, тяга до втечі актуалізувалася (підсвіт бажань залишився домінантним). Як бачимо, превалюючими для неї передусім є спокій та самозаглиблення, намагання "вискочити" з реальності в можливий світ фантазій, мрій, який заміняє дійсний.

Чоловік, як і дружина, почувається самотнім, проте ця самотність посилена відчуженістю від Урожа, який номінується персонажем як "клятим" [4, с. 11], "підступною планеткою" [4, с. 12]; екзистенційною невизначеністю, постійними ревностями, слабкістю характеру (на відміну від Жінки). Сімейні стосунки він порівнює з путами на ногах [4, с. 8]. Він неодноразово запевняє про свій від'їзд з Урожа, повідомляє реципієнту плани про життя з коханкою, що є репрезентацією світу намірів. Його стримує, за його словами, жалість до Жінки: "Якщо я кину її, то її й курка затопче" [4, с. 11]. Проте, для героя вихід з Урожа відбувся через смерть, що було його прихованим бажанням звільнення.

Зазначимо, що обоє персонажів дистанціюють себе від оточення, життя в Урожі, що пов'язано з превалюванням у них підсвіту знань, не-

бажанням вступати в контакт. Підсвіт припущень реалізується через образ Моряка.

Моряк у структурі тексту – містичний образ, чия поява супроводжується нічними жахіттями в Жінки (потвора, з якою вона бореться). З початку повісті бачимо: він має чіткий намір завоювати героїню, проектуючи при цьому альтернативний можливий світ, де начебто він зустрів її і штовхнув у річку. Його дії – чіткі та раціональні, проте він їх часто поєднує з імпульсивними та акраичними.

У реципієнта лексема ‘моряк’ асоціюється з романтикою, мужністю, силою, витривалістю, стійкістю, водною стихією. Всі ці аспекти є латентними на бажаними для Жінки. Прибуття цього персонажу знаменував для неї зміни та втілив неусвідомлені бажання позбутися Чоловіка як непотребу, того, що заважає.

У тексті повісті авторка моделює різні кінцівки, що пояснюється проектуванням двох альтернативних можливих світів. Персонажі неоднаково конструюють акт примирення: для Чоловіка їхня історія містична, де задіяний фатум, вони “жертви якогось обману” [4, с. 53], а Морякові допомагали злі сили, тож Жінка, за його міркуваннями, опинилася у в’язниці. Героїня будує діалог по-іншому: Чоловік акцентує увагу на тому, що Жінка втратила свободу (вона, власне, це зрозуміла) та наговорив грубощів. Інтерпретацію завершення повісті Г. Пагутяк залишає за читачем, проте звертає увагу на деталь: захід сонця є в обох розв’язках.

В «Урізькій готиці» чітко виокремлюються двоє головних персонажів – Петро та Орко, які сприймаються Урожем як чужі. Їхню маргінальність підсилює опирство, що спричинює часті звинувачення селян у стихійних лихах. Впродовж розгортання сюжету вони борються з внутрішньою суттю, бажанням приєднатися до “своїх”, воно реалізувалося в кінці роману, чому сприяв твердий намір родичів з Нагуєвичів.

Про фотографа Юліана Стеблінського ми дізнаємося те, що він – “світовий волоцюга” [5, с. 59], його мати, вдова, померла на кораблі після пологів, і він виховувався в німецькій родині. Народження в мандрах яскраво підкреслює його подальшу долю і призначення. Багато років працює фотографом, подорожуючи селами та містами та фіксуючи все незвичайне, зупиняючи час на своїх світлинах. Невибагливий до побуту, свою екзистенцію бачив тільки в мандруванні, зупинка на одному місці викликала у ньому нудьгу, ніколи не мав дому. З психологічної точки зору, був замкнутою особистістю, що приховувала в собі задушений біль, але з людьми “сходився” легко. Досягнув рівноваги в професійній діяльності. Його цікавлять філософські питання, “волів сам порівнювати людські характери, аби колись, можливо, вивести якусь загальну формулу людської істоти” [5, с. 157]. Образ наділений містичністю та загадковістю. Зокрема, привертає увагу його здатність відчувати смерть: “У мені щось спиняється, ніби годинник перестає йти” [5, с. 63]. Окрім то-

го, фотографа вабили місця, в яких відбувалися дивні речі. Тому його “притягнув” Уріж. Юліан – образ-спостерігач для Урожа, він розуміє свою чужість і покидає це химерне місце.

Пан Болеслав – урізький дідич – уважався опирем, бо не міг спати вночі, оскільки пережив контузію на війні, через що до нього ставилися негативно та приписували нещастя, що траплялися в селі. Та пан Болеслав – “се була чорна діра, в якій зі свистом зникає світ” [5, с. 131]. Він страждав, бо ледве переносив біль, окрім того, жив у якійсь постійній темряві, у своєму часі. Маргінальність образу підкреслює така цитата: “Пан Болеслав був воїном, ненавидячи війну, сторожовим псом, котрий не гавкав і не кусав, але все помічав; мерцем серед живих і живим серед мертвих” [5, с. 224]. В епілозі ми дізнаємося, що він помер у в’язниці, “вночі він спати не міг, а вдень йому не давали” [5, с. 345], його звинуватили в смерті своїх слуг Емілії та Леонтія. У такий спосіб Уріж знищив “чужого”.

Для отця Антонія домінантним є підсвіт обов’язків. Цей образ пов’язаний з урізьким простором, він “уподібнився Урожу” [5, с. 44], став з ним одним цілим, тому наділений винятковим відчуттям розуміння людей. Не любить змін, чутливо реагує на все чуже, що приходить у село, веде закритий спосіб життя, бо “отримав колись урок, після якого прагнув лише одного: сховатися” [5, с. 50]; “не любив руйнувати, але й не будував нового” [5, с. 44]. Як і Уріж, цей образ загадковий. Одного разу в молодості отець Яків побачив у ньому сатану та наказав вигнати з монастиря, в якому той перебував. Отець Антоній має надто сильний зв’язок з Урожем хаотичним, просякнутим давніми віруваннями, обрядами та традиціями, мабуть, тому викликав таку реакцію в отця Якова. “Дух же самого отця Антонія, часто гірко голосячи, блукав по життю наосліп, і кожної миті міг звалитися в яму гріха” [5, с. 157]. Отже, отець Яків побачив у ньому амбівалентність. Отець Антоній часто діяв так, як підказувало йому його серце, оскільки чинити по-інакшому він не міг, бо “за шістдесят п’ять літ в Урожі зрісся з ним, як одне дерево зростається з іншим, коли ростуть близько” [5, с. 77].

Із структуралістського погляду, дійові особи розподілені за такими осями: бажання, повідомлення, або комунікації, та боротьби. В урізькому тексті персонажі будуть класифікуватися так. Вісь бажання (пошуку) репрезентована такими дійовими особами: Михайло Басараб (прагне знайти в Урожі спокій), Жінка, Моряк, які намагаються знайти своє щастя, Пан у чорному костюмі з блискучими гудзиками (упокій), Влодко (бажає поїхати в Америку). Вісь комунікації (повідомлення) представлена наступними героями: Михайло Басараб – Григорій, Лесь Козловський – Михайло Басараб, Пан у чорному – Андрій, Моряк – Жінка, Жінка – чоловік, Моряк – Чоловік, Юліан – Антоній. Вісь боротьби – Жінка – Чоловік, Моряк – Чоловік, Петро – опирі, Орко – Митро.

Світ фантазій широко представлений в усьому уриському тексті й слугує для моделювання приватного світу персонажа: відображає страхи, комплекси. Окрім того, сновидіння виконують функцію антиципації, реалізуються як мотив подорожі в потойбічну реальність («Гірчичне зерно»), відображають релікти міфологічних уявлень, розмивають дійсність художнього світу.

Отже, Г. Пагутяк моделює персонажів із складними приватними світами. Домінантними для головних героїв постають підсвіти знань (Чоловік, Жінка, вчитель Андрій, Оля, фотограф Юліан, Михайло Баліцький), бажань, обов'язків (Андрій, отець Антоній), меншою мірою актуалізовані підсвіти припущень, намірів, передбачень. Навколишнє середовище здійснює вагомий вплив на мотивацію персонажів (переважають ірраціональні – імпульсивні, божевільні дії). В уриському тексті героям притаманне самозаглиблення, глибокий аналіз власної поведінки, превалювання психічних дій над фізичними.

Література

1. Голодюк І. Р. Герой фікційного світу українського літературного модернізму: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.: спец. 10.01.06 “теорія літератури” / І. Р. Голодюк. – Івано-Франківськ, 2015. – 20 с.
2. Єфименко В. А. Сучасні когнітивно-поетологічні підходи до інтерпретації літературних текстів / В. Єфименко // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. – К.: Логос, 2012. – С. 98-103.
3. Пагутяк Г. Гірчичне зерно: Повісті / Г. Пагутяк. – К.: Радянський письменник, 1990. – 231 с.
4. Пагутяк Г. Захід сонця в Урожі: Романи, повісті, оповідання, новели. 2-ге вид., переробл. і доп. / Г. Пагутяк. – Львів: Піраміда, 2007. – 368 с.
5. Пагутяк Г. Уриська готика / Г. Пагутяк. – К.: Дуліби, 2009. – 352 с.
6. Сіренко С. А. Уриський текст Г. Пагутяк: окреслення поняття / С. А. Сіренко // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Випуск 42-43. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2015. – С. 272-277.
7. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. / О. Б. Столяренко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
8. Doležel L. Heterocosmica: Fiction and Possible Worlds / Lubomir Doležel. – Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2000. – 339 p.
9. Lugea J. The Layered Architecture and Accessibility Relations of Text-World Theory and Inception [Electronic resource] / Jane Lugea // Режим доступу: https://www.academia.edu/2098913/The_Layered_Architecture_and_Accessibility_Relations_of_Text-World_Theory_and_Inception
10. Ronen R. Possible Worlds in Literary Theory / Ryth Ronen. – Cambridge: University Press, 1994. – 224 p.
11. Ryan M.-L. Possible Worlds [Electronic resource] / Marie-Laure Ryan // The Living Handbook of Narratology. – Available at: http://hup.sub.uni-hamburg.de/lhn/index.php/Possible_Worlds.

12. Stockwell P. *Cognitive Poetics: An Introduction* / Peter Stockwell. – London: Routledge, 2002. – 193 p.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 10.09.2016 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Голодом Р.Б.*

MODELING OF THE CHARACTER'S PRIVATE WORLD IN THE URIZH TEXT BY HALYNA PAHUTIAK

S. A. Sirenko

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
Department of Ukrainian Literature, Faculty of Philology;
76018, Ivano-Frankivsk, Shevchenko Str., 57; ph. +380 (342) 59-60-74*

The patterns of modeling of the character's private world in the Urizh text by Halyna Pahutiak («The Mustard seed», «The Gentleman in a Black Suit with Shiny buttons», «The Gothic of Urizh», «Sunset in Urizh») through the prism of Fictional Worlds Theory are analyzed, including its structure (Knowledge World, Obligation World, Wish World, Intend World, Fantasy World, Assumption World, Prediction World), the character's perception of reality and motivational model are investigated.

Key words: *character, private world, cognitive anthropology, Fictional Worlds Theory.*